II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1640

z dne 5. junija 2023

o metodologiji za določanje deleža pogonskega biogoriva in bioplina za uporabo v prometu, pridobljenih v enotnem postopku s predelavo biomase s fosilnimi gorivi

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ([1]) ter zlasti člena 28(5) Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sopredelava se običajno nanaša na rafinerijo nafte, v kateri se biomasne surovine predelujejo skupaj s fosilnimi surovinami, da se pretvorijo v končna goriva. Vendar se lahko ta metodologija uporablja tudi v primeru drugih obratov za obdelavo tekočih biogoriv in fosilne nafte ali obratov za sopredelavo bioloških in nebioloških odpadkov. Biomasne surovine so lahko na primer snovi na osnovi lipidov, kot je rastlinsko olje, surovo talovo olje ali pirolizno olje, fosilne surovine pa običajno izvirajo iz surove nafte. Končna goriva, proizvedena iz take mešanice surovin, so običajno dizelsko gorivo, gorivo za reakcijske motorje, kurilno olje, gorivo za plovila, bencin, sestavine bencina in včasih propan, ki je sestavina utekočinjenega naftnega plina, lahko pa vključujejo tudi manjše deleže drugih proizvodov. Ključno je, da taka sopredelana goriva vsebujejo delež biogoriv in bioplina. V primeru proizvodne enote, v kateri se kot surovina uporablja biometan, pridobljen iz medsebojno povezane infrastrukture ter certificiran in sledljiv s sistemom masne bilance v medsebojno povezani plinski infrastrukturi, ne gre za vrsto sopredelave v smislu te delegirane uredbe.

(2) Bioplin v tej delegirani uredbi pomeni plin, ki izvira iz biomasnih surovin ter se proizvaja s sopredelavo teh biomasnih surovin s fosilnimi surovinami za njihovo pretvorbo v tekoča in plinasta goriva.

(3) Da se bo lahko delež goriv iz obnovljivih virov, proizvedenih v enotnem postopku iz biomasnih in fosilnih surovin, upošteval pri doseganju ciljev iz Direktive (EU) 2018/2001 ter bo lahko učinkovito prispeval k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov v Uniji, mora Komisija v skladu s členom 28(5) navedene direktive sprejeti delegirani akt, s katerim bo opredelila metodologijo za določitev deleža pogonskega biogoriva in bioplina za uporabo v prometu, pridobljenih v enotnem postopku s predelavo biomase s fosilnimi gorivi.

([1]) UL L 328, 21.12.2018, str. 82.

(4) Da bi se doseglo ravnotežje med stroški preverjanja in točnostjo preskusov, delegirani akt gospodarskim subjektom omogoča, da uporabijo skupno usklajeno preskusno metodo na podlagi radiokarbonskega (^{14}C) testiranja ali lastne preskusne metode, ki so lahko specifične za podjetje ali postopek. Da pa bi se zagotovila uporaba skupne metode preverjanja na trgu, bi morali gospodarski subjekti, ki kot glavno preskusno metodo ne uporabljajo radiokarbonskega (^{14}C) testiranja, to testiranje redno uporabljati za izhodne materiale, da bi preverili pravilnost glavne uporabljene preskusne metode. Poleg tega je v prvem letu uporabe te metodologije dovoljena določena prožnost glede sprejemljivega odstotka odstopanja med rezultati glavnih preskusov in drugih preskusov za preverjanje, da bi se lahko gospodarski subjekti navadili na uporabo radiokarbonskega (^{14}C) testiranja v kombinaciji z drugo glavno preskusno metodo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

METODE ZA DOLOČANJE DELEŽA POGONSKEGA BIOGORIVA IN BIOPLINA ZA UPORABO V PROMETU, PRIDOBLJENIH V ENOTNEM POSTOPKU S PREDELAVO BIOMASE S FOSILNIMI GORIVI

Člen 1

Splošni pristop in uporaba ustreznih metod

1. Gospodarski subjekti, ki sopredelujejo biomaso, lahko za določitev vsebnosti biomase na osnovi ogljika razvijejo in uporabijo preskusno metodo, ki je specifična za podjetje ali postopek ter prilagojena zasnovi njihove tovarne in mešanici surovin. Ta glavna preskusna metoda temelji na masni ali energijski bilanci, metodah donosa ali radiokarbonskem (^{14}C) testiranju (tj. radiokarbonskem zaznavanju s pospeševalno masno spektrometrijo (AMS) ali tekočinskim scintilacijskim štetjem (metoda LSC)) izhodnih materialov.

2. Gospodarski subjekti neodvisno od uporabljene preskusne metode kot meje sistema upoštevajo celotno rafinerijo, obrat za obdelavo tekočih biogoriv in fosilne nafte ali obrat za sopredelavo vhodnih odpadkov. Šteje se, da mešanje sopredelanih goriv z drugimi gorivi poteka zunaj meja sistema. Radiokarbonsko (^{14}C) testiranje se izvede, preden se goriva, proizvedena s sopredelavo, nadalje mešajo z drugimi fosilnimi gorivi ali biogorivi, ki niso bila del same sopredelave.

3. Gospodarski subjekti pri poročanju o rezultatih sopredelave navedejo podrobnosti o točnosti in natančnosti uporabljene preskusne metode. Gospodarski subjekti v okviru svoje glavne preskusne metode upoštevajo morebitne netočnosti pri meritvah pretokov ali kurilnosti in o njih poročajo. Gospodarski subjekti uporabljajo enako preskusno metodo za različne predelovalne enote iste rafinerije, obrata za obdelavo tekočih biogoriv in fosilne nafte ali obrata za sopredelavo vhodnih odpadkov. Če te enote niso povezane in med njimi ni pretokov, lahko gospodarski subjekti uporabijo različne preskusne metode. V primeru obratov za sopredelavo vhodnih materialov na osnovi odpadkov se lahko ta metodologija in preverjanje z radiokarbonskim (^{14}C) testiranjem uporabita le, če je mogoče na ravni vhodnih materialov pripraviti zanesljiv in reprezentativen sklop vzorcev, na podlagi katerih je mogoče določiti vsebnost biomase v skupnih vhodnih materialih.

4. Gospodarski subjekti zagotovijo, da meja zaznavnosti izbrane preskusne metode omogoča učinkovito merjenje pričakovanega deleža biogoriv ali bioplina v postopku.

5. Ko gospodarski subjekti poročajo o rezultatih sopredelave, dobljenih z uporabo glavne preskusne metode, ki ne temelji na radiokarbonskem (^{14}C) testiranju, radiokarbonsko (^{14}C) testiranje izhodnih materialov uporabijo kot običajni način preverjanja pravilnosti delovanja sistema in rezultatov glavne uporabljene preskusne metode. Preverjanje z radiokarbonskim (^{14}C) testiranjem se zahteva za vse izhodne materiale, za katere se trdi, da vsebujejo biomaso na osnovi ogljika.

6. Gospodarski subjekti temeljito dokumentirajo količine in vrste biomase, ki vstopa v enotni postopek, v katerem se biomasa predeluje s fosilnimi gorivi, ter količine biogoriva in bioplina, proizvedene iz navedene biomase. Poleg tega gospodarski subjekti navedene informacije podkrepijo z dokazi, med drugim z rezultati glavne kontrolne preskusne metode iz odstavka 1 in rezultati metode preverjanja iz odstavka 5 ali člena 5 v primeru določanja deleža vodika biološkega izvora.

Člen 2

Metoda masne bilance

1. Če se uporabi metoda masne bilance, gospodarski subjekt izvede celovito analizo masne bilance skupne mase vhodnih in izhodnih materialov. Metoda masne bilance zagotavlja, da je vsebnost biomase v vseh izhodnih materialih sorazmerna z vsebnostjo biomase v vhodnih materialih in da se za vsak izhodni material določi delež biogenega materiala, opredeljen z rezultati radiokarbonskega (^{14}C) testiranja. Za vsak izhodni material se uporabijo različni pretvorbeni faktorji, ki najnatančneje ustrezajo izmerjeni vsebnosti biomase na podlagi rezultatov radiokarbonskega (^{14}C) testiranja. Pri izhodnih materialih se upošteva masa, izgubljena z odpadnimi plini, tehnološkimi odpadnimi vodami in trdnimi ostanki. Metoda masne bilance vključuje dodatno analitično določitev surovin in proizvodov, kot so končne in približne analize masnih pretokov sistema.

2. Če se kot glavna metoda uporablja metoda masne bilance, gospodarski subjekti pri izračunu upoštevajo vlago in druge nečistoče, ki ne izvirajo iz goriv, v surovinah in izhodnih materialih proizvodnega postopka.

Člen 3

Metoda energijske bilance

Če se uporablja metoda energijske bilance, je delež energije v vsebnosti biogenih snovi v vseh izhodnih materialih iz faze sopredelave v rafineriji nafte enak deležu energije v vsebnosti biogenih snovi v vhodnih materialih rafinerije. Z metodo energijske bilance se beležijo energijska vsebnost v biomasnih in fosilnih surovinah ter procesna energija, ki vstopa v obrat za sopredelavo. Energijska vsebnost biomasnih in fosilnih surovin se izračuna z uporabo mase surovine in njene kurilnosti (izmerjene v MJ na kg). Delež biomase, izračunan kot vnos bioenergije, deljen s skupnim vnosom energije, se uporabi za vse proizvedeno gorivo, ki nastane pri sopredelavi, da se določi vsebnost biomase v proizvedenih končnih gorivih. Za vsak izhodni material se uporabijo različni pretvorbeni faktorji, ki najbolje ustrezajo izmerjeni vsebnosti biomase na podlagi rezultatov radiokarbonskega (^{14}C) testiranja.

Člen 4

Metode donosa

1. Kadar se uporabi metoda donosa, lahko gospodarski subjekti uporabijo eno od dveh spodaj opisanih metod, da pridobijo faktor donosa, ki se uporabi za enotni postopek proizvodnje goriva:

(a) metoda donosa A. Donosi različnih proizvodov se najprej opazujejo in beležijo, ko se v predelovalnih enotah predeluje le čista fosilna surovina, ali v primeru posebne uporabe (npr. omejene koncentracije) v okviru pilotnih enot, ki so reprezentativne za enote v komercialnem obsegu. Nato se v tok vhodnih materialov doda delež biomasnih surovin ter opazuje in beleži dodatni učinek na donose. Vsakemu proizvodu se nato določi vsebnost biomase sorazmerno s povečanjem njegove proizvodnje. Vsak faktor donosa je veljaven le za referenčne vhodne materiale in pogoje postopka, za katere je bil določen. Gospodarski subjekti lahko opredelijo različne faktorje donosa, ki se nanašajo na različne postopke in obratovalne pogoje. Države članice lahko v skladu s pravili iz te uredbe opredelijo faktorje donosa, ki jih morajo gospodarski subjekti uporabljati na njihovem ozemlju. Če se uporabljajo različni faktorji donosa, se ob uporabi novega faktorja donosa vsakič izvede radiokarbonsko (^{14}C) testiranje ter preveri in po potrebi posodobi korelacija med referenčnimi vhodnimi materiali in pogoji postopka;

(b) metoda donosa B. S to metodo se ugotavlja razmerje med vhodno in izhodno biomaso enote za sopredelavo. Pretvorbeni faktor se določi s sopredelavo več serij surovin pri znanih pogojih sopredelave, pri čemer se hkrati v celoti določijo vsi vhodni in izhodni materiali v sistemu. Ko je določena ta korelacija faktorja donosa, se jo lahko uporabi za biogene surovine iste vrste in kakovosti, kot se uporabljajo v isti enoti za sopredelavo, ki deluje pri enakih obratovalnih pogojih.

2. Gospodarski subjekti lahko metode donosa uporabljajo kot glavno metodo le, če sistem ves čas deluje pri referenčnih obratovalnih pogojih, ki so jih opredelili, med drugim glede kakovosti surovin. Če gospodarski subjekti uporabljajo metodo donosa, kot kontrolno metodo uporabijo radiokarbonsko (^{14}C) testiranje v skladu s členom 6, da njen faktor donosa preverijo vsaj takrat, ko spremenijo referenčne obratovalne pogoje.

3. Gospodarski subjekt dokaže neprekinjeno delovanje obrata pri znanih pogojih sopredelave, tako da za vsako specifično vhodno biomaso izvede radiokarbonsko (^{14}C) testiranje, ki se uporabi za izračun njenega pretvorbenega faktorja.

Člen 5

Določitev deleža vodika biološkega izvora

1. Če se v proizvodnem sistemu sopredeluje vodik biološkega izvora iz obnovljivih virov, ga gospodarski subjekti dokumentirajo ter predložijo dokaz o njegovem izvoru in dokazilo, da se vodik, ki vstopa v enoto za obdelavo vodika ali drugo enoto za sopredelavo:

(a) ni upošteval kot energija iz obnovljivih virov drugje, s čimer se prepreči dvojno štetje, ter

(b) je bil vključen v končno gorivo in se ne uporablja zgolj za odstranjevanje nečistoč.

2. Gospodarski subjekti lahko uporabijo običajno elementno analizo za rafinerije, kot je preskus CHN (ogljik, vodik, dušik), za količinsko določitev vsebnosti vodika v materialu pred obdelavo z vodikom in po njej, kot način dokumentiranja morebitnega povečanja vsebnosti vodika v gorivu. Gospodarski subjekti lahko vsako tako povečanje upoštevajo kot dodatno biogorivo ali bioplin v izhodnem materialu. Biološki izvor vodika, ki se uporablja pri obdelavi ali sopredelavi z vodikom, potrdi dobavitelj ali gospodarski subjekti sami, če so ti tudi proizvajalci vodika pred njegovo uporabo.

POGLAVJE II

PREVERJANJE PRAVILNOSTI TRDITEV GOSPODARSKIH SUBJEKTOV O DELEŽU POGONSKEGA BIOGORIVA IN BIOPLINA ZA UPORABO V PROMETU, PRIDOBLJENIH V ENOTNEM POSTOPKU S PREDELAVO BIOMASE S FOSILNIMI GORIVI

Člen 6

Posebne zahteve za radiokarbonsko (^{14}C) testiranje

1. Gospodarski subjekti pri izvajanju radiokarbonskega (^{14}C) testiranja uporabijo metodo pospeševalne masne spektrometrije (AMS). Namesto tega lahko uporabijo tudi metodo tekočinskega scintilacijskega štetja (LSC), če se pričakuje, da bo delež biomase vsaj 1 vol. % in če je vzorec primeren za to preskusno metodo, zlasti glede delcev, prisotnih v tekočini.

2. Gospodarski subjekti zagotovijo, da se lahko pri izvajanju radiokarbonskega (^{14}C) testiranja z izbrano vrsto tega testiranja zanesljivo zazna in količinsko opredeli delež biomase. Gospodarski subjekti zagotovijo podrobnosti o točnosti in natančnosti rezultatov.

3. Z radiokarbonskim (^{14}C) testiranjem se količinsko opredelijo tudi morebitne izgube ogljika biogenega izvora zaradi postopka odstranjevanja kisika iz biogenih surovin, tako da se vsebnost biogenega in fosilnega ogljika v vhodnih materialih primerja z njuno vsebnostjo v izhodnih materialih.

4. Če se radiokarbonsko (^{14}C) testiranje uporablja kot druga preskusna metoda za preverjanje vsebnosti biomase v izhodnem materialu in pokaže več kot 1-odstotno odstopanje v absolutnem smislu v primerjavi z rezultati glavne metode, ki jo uporablja gospodarski subjekt, se za veljavne štejejo vrednosti na podlagi radiokarbonskega (^{14}C) testiranja. Gospodarski subjekti lahko v prvem letu uporabe te metodologije uporabijo povečano odstopanje v višini 3 % namesto 1 % v absolutnem smislu, dokler ne izpopolnijo svojega sistema preskusnih metod. Gospodarski subjekt prav tako ponovno pregleda svoje glavne preskusne metode, da odpravi morebitne sistemske napake, ki povzročajo tako odstopanje, in po potrebi ustrezno prilagodi preskusno metodo.

5. Pogostost izvajanja glavne preskusne metode in radiokarbonskega (^{14}C) testiranja, kadar se to uporablja kot druga preskusna metoda za preverjanje, se določi ob upoštevanju kompleksnosti in spremenljivosti ključnih parametrov sopredelave, tako da se zagotovi, da trditve o vsebnosti biomase vsakič odražajo njene dejanske deleže. Gospodarski subjekti izračunajo delež vsebnosti biomase vsaj za vsako serijo ali pošiljko. Razen če se uporablja metoda, s katero se lahko za vsako serijo ali pošiljko opredelijo obratovalni pogoji, povezani z vsebnostjo ogljika v izhodnem materialu, se radiokarbonsko (^{14}C) testiranje izvede vsakič, ko se za več kot 5 % v primerjavi z izhodiščnimi pogoji spremenijo sestava surovine v smislu deleža biogenega vhodnega materiala ali količine vhodnega vodika in vhodnega katalizatorja v skupni masi, parametri postopka v smislu absolutne temperature postopka v K ali absolutnega tlaka postopka v Pa ali sestava proizvoda. Kot podlaga za oceno parametrov sestave proizvoda se zagotovi elementarna analiza ogljika, kisika in dušika, skupaj z analizo vsebnosti vode in trdnih snovi. V vseh primerih se metoda radiokarbonskega (^{14}C) testiranja izvede vsaj enkrat na štiri mesece.

Člen 7

Vodenje evidenc, nadzor postopka, revizija in poročanje o odstopanjih

1. Kadar gospodarski subjekti trdijo, da gorivo, ki so ga dali na trg, vsebuje določen delež pogonskih biogoriv ali bioplina, vzorce hranijo vsaj dve leti, prav tako hranijo evidence podatkov o meritvah in izračunih. Gospodarski subjekti organom za certificiranje in njihovim revizorjem zagotovijo popoln dostop do takih vzorcev, evidenc in drugih dokazov. Gospodarski subjekti pripravijo podroben opis glavne preskusne metode, ki so jo uporabili, vključno z navedbo njene točnosti in natančnosti, kot sta bili preverjeni tudi z uporabo radiokarbonskega (^{14}C) testiranja, ter skupaj s postopkom za njeno uporabo.

2. Za izognitev tveganjem odstopanj in olajšanje naknadnega revizijskega preverjanja točnosti trditev, ki so jih o deležu biomase v gorivih podale rafinerije ali drugi obrati za sopredelavo, gospodarski subjekti uporabljajo sistem skupne masne bilance, ki pokaže biogeni delež v vhodnih in izhodnih materialih. Ta izračun masne bilance izvedejo vzporedno z glavno preskusno metodo, da preverijo in primerjajo rezultate obeh metod ocenjevanja deleža biomase v proizvedenih končnih gorivih.

3. Če gospodarski subjekti znotraj meja rafinerije ali drugega obrata za sopredelavo izhodne materiale pri sopredelavi mešajo z drugimi gorivi, uporabijo sistem masne bilance, ki omogoča mešanje pošiljk proizvedenih goriv iz biomase, ki se v enotnem postopku predelujejo s fosilnimi gorivi, z drugimi gorivi, hkrati pa zagotovijo ustrezne informacije o lastnostih in velikostih pošiljk v skladu s členom 30 Direktive (EU) 2018/2001.

4. Morebitna odstopanja, ki jih revizorji organov za certificiranje ugotovijo pri deležih pogonskih biogoriv ali bioplina v gorivu, ki ga gospodarski subjekti dajo na trg, se obravnavajo kot večje neskladnosti in se nemudoma sporočijo prostovoljnim sistemom ali drugim sistemom certificiranja, ki preverjajo skladnost iz biomase pridobljenega goriva s trajnostnimi merili in merili za prihranek emisij toplogrednih plinov iz člena 29(2) do (7) in (10) Direktive (EU) 2018/2001.

5. Pristojni organi držav članic lahko trditve gospodarskih subjektov o deležu pogonskih biogoriv ali bioplina v gorivih, ki so jih dali na trg, preverijo tudi z uporabo metod iz členov 6 in 7 te uredbe. Morebitna odstopanja, ugotovljena na podlagi teh kontrolnih pregledov, se nemudoma sporočijo organu za certificiranje in prostovoljnemu sistemu ali drugemu sistemu certificiranja, ki sta potrdila trditve.

6. V primeru takega sporočila, ki so ga poslali certifikacijski organi ali pristojni organi držav članic, mora zadevni sistem certificiranja nemudoma ukrepati, tako da primer preišče. Če se s preiskavo, ki jo izvede, potrdijo ugotovitve organa za certifikacijo ali pristojnega organa države članice, sistem certifikacije odstopanja obravnava kot večjo neskladnost in gospodarskemu subjektu takoj začasno odvzame certifikat.

7. Da se popravi točnost trditev, se kot podlaga za ponovni izračun deležev iz trditev uporabijo nižje vrednosti, ugotovljene v okviru kontrolnih pregledov. Poleg tega sistemi certifikacije pozovejo gospodarski subjekt, naj ponovno pregleda svoje preskusne metode in med drugim odpravi morebitne sistemske napake, ki so povzročile taka odstopanja.

8. Preden se lahko začasni odvzem certifikata prekliče, certifikacijski organ z drugo revizijo potrdi učinkovitost ukrepov, ki jih je sprejel gospodarski subjekt.

POGLAVJE III

KONČNE DOLOČBE

Člen 8

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 5. junija 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN